

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΑΣΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΑΣΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΘΗΡΑΣ**

ΠΡΟΣ:

Υ.Π.ΕΝ.
Γραφείο Νομικών και
Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

Ταχ. Δ/ση: Τέρμα Αλκμάνος
Ταχ. Κώδικας: 115 28, Ιλίσια
Πληροφορίες: Ν. Μπόκαρης
Τηλέφωνο: 2131512281
E-mail: n.bokaris@prv.ypeka.gr
diaxeirisidason@prv.ypeka.gr

ΘΕΜΑ : Απάντηση στην με Α.Π. 1771/15.11.2023 Ερώτηση της Βουλής των Ελλήνων «Σε απελπισία βρίσκονται οι κτηνοτρόφοι πολλών περιοχών της Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας καθώς οι λύκοι αποδεκατίζουν τα κοπάδια τους».

ΣΧΕΤ.: Η αριθ. 1771/15.11.2023 Ερώτηση της Βουλής των Ελλήνων «Σε απελπισία βρίσκονται οι κτηνοτρόφοι πολλών περιοχών της Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας καθώς οι λύκοι αποδεκατίζουν τα κοπάδια τους».

Επί του ανωτέρω σχετικού με Α.Π. 1771/15.11.2023 Ερώτηση της Βουλευτού κα. Σταρακά Χριστίνα, με θέμα «Σε απελπισία βρίσκονται οι κτηνοτρόφοι πολλών περιοχών της Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας καθώς οι λύκοι αποδεκατίζουν τα κοπάδια τους», και αναφορικά με τα θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων μας, θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Η επάνοδος των μεγάλων σαρκοφάγων στην Ευρώπη τις τελευταίες δεκαετίες και ειδικότερα του **λύκου (*Canis lupus*)**, είναι γεγονός που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην εφαρμογή εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών προστασίας της φύσης, αλλά και στην αλλαγή των συνθηκών διαβίωσης των άγριων θηλαστικών και κυρίως η εξασφάλιση βιοτόπων με την πύκνωση των δασών και τον περιορισμό της ανθρώπινης παρουσίας στην ύπαιθρο.

Η σχετική νομοθεσία αναφέρει ότι ο λύκος είναι προστατευόμενο είδος, χωρίς όμως αυτό να δεσμεύει την πολιτεία στη λήψη οποιουδήποτε διαχειριστικού μέτρου, όταν αυτό κριθεί αναγκαίο.

Αναλυτικότερα σχετικά με το πλαίσιο προστασίας του είδους ισχύουν:

Η Σύμβαση της Βέρνης. Η Ελλάδα έχει επικυρώσει με τον Νόμο 1335/1983 την Ευρωπαϊκή Σύμβαση της Βέρνης η οποία περιλαμβάνει τον λύκο στο σχετικό πίνακα (παράρτημα II) των προστατευόμενων ειδών, δηλαδή απαγορεύεται η θανάτωση. Ωστόσο σύμφωνα με το Άρθρο 9 η χώρα έχει το δικαίωμα να παρεκκλίνει και να ρυθμίσει τον πληθυσμό, εφόσον δεν υπάρχει άλλη ικανοποιητική λύση.

Η Οδηγία 92/43 Ε.Ε. Σύμφωνα με την οδηγία 92/43 της Ε.Ε. για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και της άγριας πανίδας και χλωρίδας ο λύκος θεωρείται προστατευόμενο είδος (παράρτημα

IV- ΖΩΙΚΑ ΚΑΙ ΦΥΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝ ΑΥΣΤΗΡΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ) μόνο οι πληθυσμοί νότια του 39ου παράλληλου (Στερεά Ελλάδα και νότια), ενώ για πάνω από αυτόν (βορειότεροι πληθυσμοί) το καθεστώς προστασίας του είδους εμπίπτει στο παράρτημα V (ΖΩΙΚΑ ΚΑΙ ΦΥΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΤΩΝΟΠΟΙΩΝ Η ΣΥΛΛΗΨΗ ΣΤΗ ΦΥΣΗ ΚΑΙ Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΠΟΚΕΙΝΤΑΙ, ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΣ, ΣΕ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ) όπου μπορούν να ληφθούν διαχειριστικά μέτρα.

Σε κάθε περίπτωση και σύμφωνα με το άρθρο 16 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» όπως ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με την αριθ. 33318/3028/98 (ΦΕΚ-1289 Β'/28-12-1998) Κοινή Υπουργική απόφαση περί « Καθορισμού μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιατημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (Άρθρο 14 παρεκκλίσεις).

«Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας που συνυπογράφεται από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ και ενδεχομένως από τον κατά περίπτωση συναρμόδιο Υπουργό, είναι δυνατόν να επιτρέπεται παρέκκλιση από τις διατάξεις των άρθρων 11, 12 και 13 της παρούσας απόφασης με τον όρο ότι δεν υπάρχει άλλη αποτελεσματική λύση και ότι δεν παραβλάπτεται η διατήρηση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης των πληθυσμών των συγκεκριμένων ειδών στην περιοχή της φυσικής τους κατανομής.

Οι παρεκκλίσεις αυτές αποβλέπουν :

- α) στην προστασία της άγριας πανίδας και χλωρίδας και στη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων.
- β) σε πρόσληψη σοβαρών ζημιών ιδίως των καλλιεργειών , της κτηνοτροφίας, των δασών, των πληθυσμών ιχθύων και των υδάτων και ιδιοκτησιών άλλης μορφής , υφισταμένων μεταλλευτικών και λατομικών δραστηριοτήτων .
- γ) σε λόγους δημόσιας υγείας και ασφαλείας ή σε άλλους επιτακτικούς λόγους προέχοντος δημοσίου συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένων τυχόν λόγων κοινωνικού ή οικονομικού χαρακτήρα και ευεργετικών συνεπειών πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον.....».

Επιπλέον θέτουμε υπόψη σας ότι με την Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/30339/982 Απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός εθνικών στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων και ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος» (ΦΕΚ 1375 Β'), καθορίστηκαν οι στόχοι διατήρησης σε εθνικό επίπεδο για φυσικούς τύπους οικοτόπων και είδη (Παραρτήματα I και II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, αντίστοιχα) ενωσιακού ενδιαφέροντος κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (Α' 60) και των οποίων στόχος είναι η διασφάλιση ή/και η επίτευξη της Ικανοποιητικής Κατάστασης Διατήρησης (ΙΚΔ) των φυσικών τύπων οικοτόπων και των ειδών των Παραρτημάτων Α και Β της παρούσας απόφασης.

Ο λύκος *Canis lupus (**ελληνικοί πληθυσμοί: μόνο αυτοί νοτίως του 39ου παραλλήλου**), περιλαμβάνεται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β «Ποσοτικοί Στόχοι Διατήρησης σε εθνικό επίπεδο** για είδη χλωρίδας και πανίδας του παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Ο αστερίσκος «*» υποδηλώνει ότι το εν λόγω είδος είναι είδος προτεραιότητας» και σύμφωνα με αυτό στόχος είναι η διατήρηση του:

Κωδικός είδους	Ονομασία είδους	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης	Στόχος	Εξειδικευμένος στόχος
1352	*Canis lupus (ελληνικοί πληθυσμοί: μόνο αυτοί νοτίως του 39ου	Πληθυσμός	Αριθμός ατόμων	Διατήρηση	600 ¹
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10	Διατήρηση	179 ¹

	παράλληλου)		χλμ.χΙΟχλμ.)		
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Επίτευξη	14.000 ¹

Κοινωνικός – περιβαλλοντικός αντίκτυπος:

Η επανάκαμψη των πληθυσμών του λύκου από τη μια εκλαμβάνεται ως θετικό γεγονός στο πλαίσιο διατήρησης της φύσης – ωστόσο από την άλλη, οι κάτοικοι της υπαίθρου και κυρίως οι κτηνοτρόφοι και κυνηγοί μετρούν ήδη σοβαρές απώλειες σε αγροτικά ζώα και κυνηγετικούς σκύλους, συχνά μεγάλης οικονομικής και συναισθηματικής αξίας.

Παράλληλα ο ΕΛΓΑ που εποπτεύεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι υποχρεωμένος στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του και σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς αποζημίωσης του κτηνοτροφικού κεφαλαίου, να καλύπτει τις ζημιές που προκαλούνται σε κτηνοτροφικά ζώα και εγκαταστάσεις . **Ένα μεγάλο ζήτημα που ανακύπτει είναι η ανάγκη βελτίωσης των σχετικών κανονισμών αποζημίωσης, καθώς και των διαδικασιών καταγραφής των ζημιών, ώστε οι κτηνοτρόφοι να αποζημιώνονται άμεσα για τις προκαλούμενες ζημιές και σε επίπεδο που να τους παρέχει τη δυνατότητα αντικατάστασης του πληττόμενου ζωικού κεφαλαίου.**

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω καθώς και ερεθισμάτων από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τον ηλεκτρονικό τύπο, για ζημιές σε παραγωγούς, η αρμόδια Διεύθυνση Διαχείρισης Δασών και το Τμήμα Διαχείρισης Άγριας Ζωής και Θήρας βρίσκονται σε άμεση επικοινωνία με τις κατά τόπους δασικές υπηρεσίες, παρακολουθούν το ζήτημα, έτσι ώστε να μπορέσουν να αξιοποιήσουν ολόκληρο το πλαίσιο άμεσων και έμμεσων μέτρων που τους παρέχει το εθνικό και ευρωπαϊκό δίκαιο για τον περιορισμό των επιπτώσεων από το λύκο συνάμα με τη διατήρηση ενός βιώσιμου πληθυσμού του είδους.

Εκτιμάται ότι συνδυαστικά η λήψη αυτών των μέτρων μπορεί να βοηθήσει στην εκτόνωση του προβλήματος. Ειδικότερα η ενίσχυση των αγροτών για εγκατάσταση ηλεκτροφόρων περιφράξεων η ειδικών σημάνσεων αποτροπής, η φύλαξη των κοπαδιών με ποιμενικούς σκύλους και ο εκσυγχρονισμός των σταβλικών εγκαταστάσεων σε συνδυασμό με τη διεύρυνση του πλαισίου των αποζημιώσεων του ΕΛΓΑ, θα εδραιώσει κλίμα εμπιστοσύνης με τους κτηνοτρόφους και θα συμβάλει στην ικανοποιητική διαχείριση του ζητήματος.

Επιπλέον θέτουμε υπόψη σας ότι:

1. Με την ΚΥΑ Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/50714/1767/22 Απόφαση «Έγκριση Σχεδίου Δράσης βελτίωσης της πολιτικής για τη διαχείριση των Προστατευόμενων Περιοχών (ΠΠ), σύμφωνα με το άρθρο 42 του ν. 4685/2020 (Α'92)» (ΦΕΚ 2566 Β/24-5-2022) με την οποία εγκρίθηκε το τριετές Σχέδιο Δράσης του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. με καταληκτικό το έτος 2023 (Άρθρο 5 Χρονική διάρκεια – Αξιολόγηση και Αναθεώρηση του Σχεδίου Δράσης), προβλέπεται μεταξύ άλλων και η εκπόνηση και υλοποίηση εθνικού σχεδίου δράσης για τον λύκο.

2. Με την REF. ARES (2021) 6604718/3.11.2021 επιστολή των Επιτρόπων Περιβάλλοντος, Αλιείας και Ωκεανών ενημερώθηκαν οι Ελληνικές Αρχές σχετικά με την υιοθέτηση από την Επιτροπή με τη μορφή ανακοίνωσης, του εγγράφου καθοδήγησής των ΚΜ για την αυστηρή προστασία των ζωικών ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος βάσει των άρθρων 12 και 16 της οδηγίας για τους οικοτόπους (C 2021 7301 final). **Σημειώνεται ότι στο εν λόγω έγγραφο συμπεριλαμβάνεται αποκλειστικό παράρτημα για το λύκο (νομικές απαιτήσεις για προστασία του, συγκρούσεις που σχετίζονται με το εν λόγω είδος, μέτρα για τη βελτίωση της συνύπαρξης ανθρώπων και λύκων, χρηματοδότηση μέτρων συνύπαρξης, παρεκκλίσεις από το καθεστώς αυστηρής προστασίας κ.α).**

Τέλος είμαστε στην διάθεση σας για κάθε περαιτέρω πληροφορία, διευκρίνιση και συνεργασία απαιτηθεί.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΡΟΥΓΑΣ

Εσωτερική Διανομή:

-Γραφείο Αναπληρωτή Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Δ.Π.